DRENTS ARCHIEF

BEGROTING 2023

VAN COLLECTIE NAAR CONNECTIE

CHIN.IND.REST.
Kota Radja

INHOUD

1. Inleiding	4
2. Algemene ontwikkelingen voor 2023	6
3. Onze visie, missie, doelen en kernwaarden	8
4. Doelstellingen voor 2023	12
5. Paragrafen	18
6. Financiële begroting	22
7. Verklaring algemeen bestuur	28
Bijlagen	30

HOOFDSTUK 1

INLEIDING

Foto: Medewerksters van de E.D.S in Hoogeveen

Het begrotingsjaar 2023 is het derde jaar binnen het meerjarenbeleidsplan 2021-2024 *Van collectie naar connectie*. In het voorliggende document worden de activiteiten geschetst die voortkomen uit onze strategische visie in samenhang met de financiële consequenties hiervan voor de begroting, gevolgd door een toelichting op deze cijfers.

Volgens artikel 18 van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Drents Archief wordt voor elk begrotingsjaar een kadernota (de 'algemene financiële en beleidsmatige kaders') opgesteld en vervolgens een ontwerp voor de begroting met toelichting. Omdat de kadernota uiterlijk 15 april en de ontwerpbegroting uiterlijk begin mei moeten worden aangeleverd en de stukken feitelijk in elkaars verlengde liggen is in 2016 in het bestuur besloten om deze stukken te integreren in de ontwerpbegroting en deze jaarlijks vóór 15 april aan te leveren.

De Ontwerp-Begroting 2023 is binnen de kaders van onze Strategische Visie 2021-2024 door het Dagelijks Bestuur van het Drents Archief opgesteld en wordt conform artikel 18 van de Gemeenschappelijke Regeling RHC Drents Archief voorgelegd aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de raad van de gemeente Assen. De minister en de gemeenteraad kunnen binnen acht weken reageren op de inhoud van de ontwerp-begroting. Vervolgens wordt de begroting door het Algemeen Bestuur van het Drents Archief vastgesteld, waarna de begroting vóór 1 augustus aan de minister van OCW, de raad van de gemeente Assen en Gedeputeerde Staten van Drenthe wordt toegezonden.

HOOFDSTUK 2

ALGEMENE ONTWIKKELINGEN VOOR 2023

2.1 Organisatorische ontwikkelingen

In 2023 wordt verder gewerkt aan voorbereiding op de uittreding van het Rijk uit de Gemeenschappelijke Regeling (GR) met het Regionaal Historisch Centrum (RHC) Drents Archief per 1-1-2024. In de toekomst wordt digitale rijksinformatie van regionale herkomst hetzij bewaard bij de bron, hetzij overgebracht naar het Nationaal Archief (NA). Toekomstige rijksarchieven worden dus steeds minder, en op termijn geheel niet meer, overgebracht naar de rijksarchieven in de provincie. Deze ontwikkeling heeft in 2018 mede geleid tot het besluit van de minister om deelname aan de gemeenschappelijke regelingen met de RHC's te beëindigen. Met de uittreding van het Rijk uit de GR komt ook de deelname aan het landelijk e-depot van RHC's en NA tot een einde. RHC's moeten voorzien in een eigen e-depot, om te zorgen voor duurzame toegankelijkheid van de digitale archieven van de partners. Het RHC Drents Archief heeft tijdig de stap gezet naar een eigen e-depot voorziening; in 2023 wordt het aantal overheden dat deelneemt aan de pilot van het Drentse e-depot verder uitgebreid. Een mooi voorbeeld van het innovatieve archief dat het Drents Archief wil zijn.

2.2 Ontwikkelingen wettelijke archieffunctie

In 2023 bereiden wij ons voor op de inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet per 1-1-2024. De nieuwe wet kent een aantal belangrijke wijzigingen. Zo wordt de termijn van overbrenging verkort van 20 naar 10 jaar en worden bepalingen over beperking van de openbaarheid van archiefbescheiden en toegang tot de informatie die in archiefbescheiden besloten ligt ingrijpend gewijzigd. Naar verwachting zullen deze wijzigingen voor het Drents Archief structureel extra werkzaamheden met zich gaan meebrengen. Met name voor wat

betreft onze dienstverlening richting het publiek en onze toezichtfunctie voor de gemeente Assen en andere gemeenten wanneer zij toetreden tot de GR. De wijzigingen kunnen bovendien de complexiteit van beslissingen over digitalisering en (online) digitale toegankelijkheid vergroten.

Ook de uittreding van het Rijk uit de GR met de RHC's wordt vastgelegd in de nieuwe Archiefwet. Hiermee hangt samen dat er vanaf 2024 geen sprake meer is van rijksarchiefbewaarplaatsen in de provincies en dat er nog maar één rijksarchivaris is: de algemeen rijksarchivaris van het NA. Dat er geen sprake meer is van een rijksarchiefbewaarplaats in de provincie wil overigens niet zeggen dat het fysieke rijksarchief verdwijnt uit Assen. De huidige analoge rijksarchieven blijven in de depots van het Drents Archief, waarvoor OCW de huidige financiële bijdrage handhaaft. Het heeft wel consequenties voor de acquisitie van private archieven, omdat de rijksarchivaris in de provincie tot dusver bevoegd was om deze te acquireren. Aangezien acquisitie van particuliere archieven van groot belang is voor onze erfgoedfunctie, om het verhaal van Drenthe te blijven vertellen, wordt hiervoor naar een alternatieve oplossing gezocht.

Decentrale besturen als gemeenten, provincies of waterschappen, maar ook gemeenschappelijke regelingen, worden in de nieuwe Archiefwet verplicht een archivaris aan te wijzen. Dit kan een eigen archivaris zijn, maar deze archivaristaak zou ook door het Drents Archief kunnen worden ingevuld, als onderdeel van een dienstverleningsovereenkomst of doordat andere Drentse gemeenten toetreden tot de GR van het Drents Archief.

2.3 Ontwikkelingen erfgoedfunctie

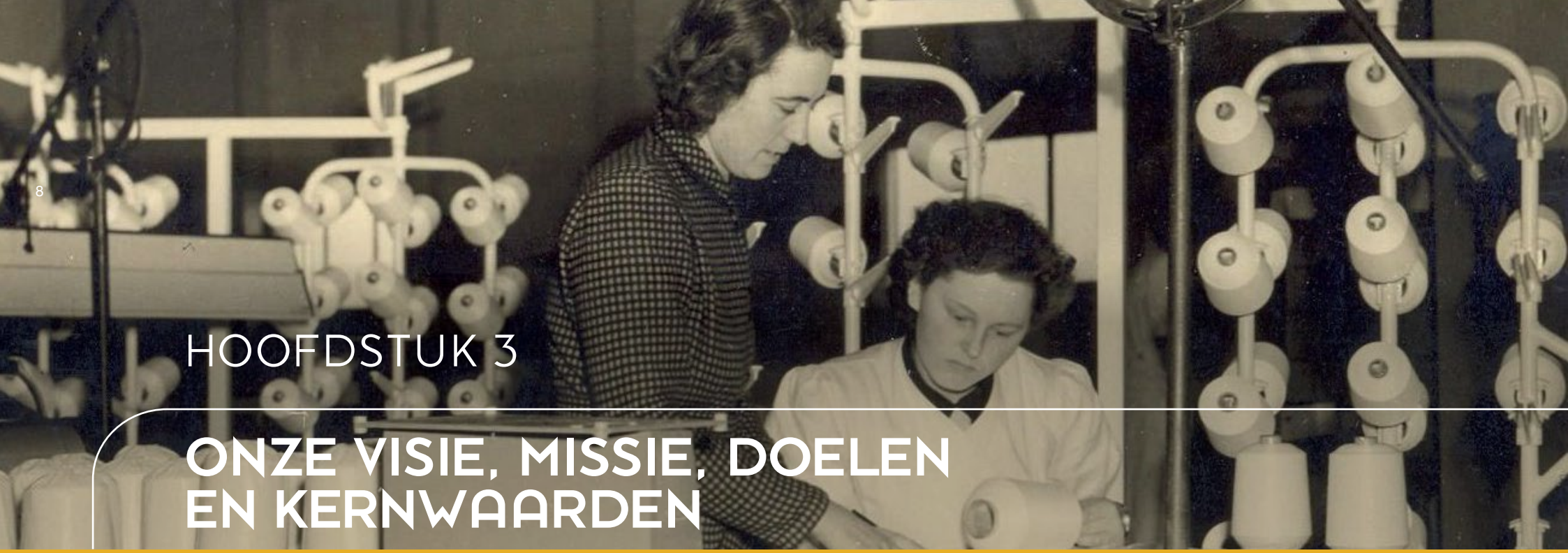
Het Drents Archief past zijn activiteiten aan om de hedendaagse en toekomstige uitdagingen aan te gaan. In het afgelopen decennium hebben we onze erfgoedfunctie sterk ontwikkeld en een succesvol publieksconcept neergezet. Door het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden en het benutten van opkomende technologieën, zoeken we naast fysiek contact ook steeds meer de digitale connectie met onze omgeving: informatiezoekers, (culturele) partners, geïnteresseerde burgers. Wij bieden niet langer alleen onze historische bronnen, wij bieden verbindende schakels.

We gebruiken informatietechnologie om onze dienstverlening steeds verder te verbeteren. Zoekgedrag van bezoekers van onze websites wordt gebruikt om ons informatieaanbod te verbeteren. Mensen zijn zelden op zoek naar op zichzelf staande onderwerpen. Wij willen de schakel zijn naar het totale verhaal. We zetten daarbij in op één punt van ontsluiting in plaats van diverse websites naast elkaar. Techniek en presentatie moeten zijn afgestemd op klantwensen die we kennen dankzij uitgebreid klantonderzoek.

Educatie is een van onze speerpunten voor de huidige beleidsperiode. We maken leerlingen op innovatieve wijze bewust van de Drentse historie, het verhaal van Drenthe, maar ontwikkelen ook een programma op het gebied van mediawijsheid in relatie tot informatievoorziening en historie, informatieveiligheid en informatiebehoud.

We leggen een connectie met het maatschappelijk belang door gebruik van onze bronnen en expertise door allerlei instellingen en organisaties te stimuleren.

HOOFDSTUK 3

ONZE VISIE, MISSIE, DOELEN EN KERNWAARDEN

3.1 Missie

Het Drents Archief vertelt het verhaal van Drenthe. Wij beheren de authentieke bronnen van overheden, particulieren en bedrijven in Drenthe. Via diverse activiteiten maken wij met deze bronnen de connectie met een breed publiek. Wij zijn specialist op het gebied van digitale archivering, bieden met het Drentse e-depot duurzame digitale opslag voor alle Drentse lagere overheden en daarmee duurzame toegankelijkheid voor elke informatie- en rechtzoekende burger.

3.2 Visie

Met informatie en diverse activiteiten over ons erfgoed bieden we jong en oud een andere blik op hun omgeving en leveren we een bijdrage aan hun maatschappelijke betrokkenheid. Door het vergroten van historisch besef en een betrouwbare informatie-uitwisseling bevorderen we burgerschap en sociale cohesie in de samenleving. We benadrukken de culturele waarde van erfgoed voor de Drentse inwoner. De basis van het Drentse erfgoed wordt gevormd door onze collectie authentieke bronnen die wij op deskundige wijze bewaren en toegankelijk houden ‘tot in eeuwigheid’ in onze analoge en digitale archiefdepots. Het Drents Archief in Assen is dé plaats waar dit unieke Drentse erfgoed bewaard en ontsloten moet blijven worden.

3.3 Kerndoelen

Vanuit voorgaande missie en visie stelt het Drents Archief zich de volgende kerndoelen.

Collectiebeheer

Het Drents Archief treedt op als professioneel beheerder van cultuurhistorische informatie in al haar verschijningsvormen (dossiers, kaarten, charters, kranten, foto's, films, geluidsopnamen en digitale bestanden) in de provincie Drenthe. Het is onze taak om deze collectie blijvend uit te breiden met waardevol Drents erfgoed om het verhaal van Drenthe in lengte van dagen te kunnen blijven vertellen.
Het Drents Archief profileert zich als expert digitale archivering voor overheden in Drenthe. Wij ondersteunen Drentse lagere overheden bij de verbetering van hun informatiehuishouding, zodat de duurzame toegankelijkheid van hun digitale archieven zoveel mogelijk geborgd wordt. Daartoe bieden wij advies, begeleiding en toegang tot het e-depot.
Met onze collectie en expertise faciliteren wij ook historische verenigingen, lokale en regionale musea en andere ketenpartners binnen en buiten de provincie Drenthe.

Publieksbereik

Op basis van de Archiefwet en de beschikbare collecties faciliteert het Drents Archief vanuit een klantgerichte oriëntatie de rechtzoekende burger en andere onderzoekers in het beantwoorden van concrete vragen. Met het ontwikkelen en optimaliseren van digitale diensten verleidt het Drents Archief uiteenlopende publieksgroepen om actief gebruik te maken van zijn collecties.
De collecties vormen tevens de basis voor diverse (online en fysieke) publieksactiviteiten en -evenementen waarmee het Drents Archief het verhaal van Drenthe vertelt.

Educatie

Het Drents Archief biedt een divers educatief aanbod aan voor ruim 7.500 kinderen per jaar van basis- en voortgezet onderwijs, zowel in het Drents Archief, als op locatie en online. Voor het middelbaar beroepsonderwijs bieden wij een gecertificeerde leer-werkomgeving. Met universiteit en hogescholen werkt het Drents Archief samen op gebied van onderwijs aan studenten, onderzoeks- en stageplaatsen. Aan volwassenen bieden we educatie door middel van lezingen en collegereeksen.

3.4 Kernwaarden

De kernwaarden voor het Drents Archief zijn authenticiteit, betrouwbaarheid, integriteit en toegankelijkheid. Archieven zijn de getuigenissen van bestuurlijk, cultureel en intellectueel handelen en vormen de weerspiegeling van de samenleving. Ze bieden context en zijn van belang voor een transparante en op democratische beginselen gestoelde overheid. Door de digitale ontwikkelingen is de blik van burgers op de wereld verruimd maar tegelijkertijd wordt steeds nadrukkelijker gezocht naar connectie met het lokale, regionale en nationale verleden. Historische informatie over de woonomgeving ondersteunt de vorming van de eigen identiteit van burgers. Zij kunnen aan de hand van beschikbare historische bronnen kennisnemen van het handelen van de eigen familie of van gebeurtenissen in de leefomgeving. Zo worden ze in staat gesteld om context te geven aan hun eigen leven en de plek waar ze wonen. Dit is een belangrijk gegeven voor participatie in de samenleving.

HOOFDSTUK 4

DOELSTELLINGEN VOOR 2023

4.1 Collectiebeheer

Door het zorgvuldig bewaren en beschikbaar maken van overheidsinformatie en andere belangrijke informatiebronnen geven wij invulling aan de wettelijke taak om de archieven van onze partners, gemeente Assen en het Rijk, te beheren. Met goed collectiebeheer ontwikkelen wij het Drents Archief tot het 'Geheugen van Drenthe'. Met advies, begeleiding en toegang tot het e-depot ondersteunen wij Drentse lagere overheden bij de verbetering van hun informatiehuishouding, zodat de duurzame toegankelijkheid van hun digitale archieven geborgd wordt.

Gemeentearchief Assen
De archiefbewaarplaats van de gemeente Assen en de functie van gemeentearchivaris zijn ondergebracht bij het Drents Archief. Dit betekent in de praktijk dat de archieven van de gemeente die zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats om permanent te worden bewaard, onder de verantwoordelijkheid van de gemeentearchivaris, door het Drents Archief worden beheerd.
De gemeentearchivaris is naast het beheer van de overgebrachte archieven belast met het toezicht op de archieven van de gemeente die (nog) niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

- → Voor het analoge deel van de collectie is inzichtelijk welke aandachtspunten er zijn met betrekking tot de materiële staat.
- → De gemeentelijke archiefbescheiden worden in lijn met de Archiefwet zoveel mogelijk ondergebracht in de ruimte die is aangewezen als gemeentelijke archiefbewaarplaats.
- → De samenwerking met de gemeente Assen op het terrein van digitale archivering wordt de komende jaren geïntensiveerd. Het doel is om in gezamenlijkheid duurzame digitale opslag van de digitale archiefbescheiden van de gemeente te realiseren. De e-depotvoorziening van het Drents Archief kan hierin een centrale rol spelen.

Rijksarchief Drenthe

Het Drents Archief huisvest de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Drenthe. Tot aan de invoering van de nieuwe Archiefwet per 1 januari 2024 is tevens de functie van rijksarchivaris in de provincie Drenthe bij de organisatie ondergebracht. De permanent te bewaren archieven van rijksinstellingen die in de provincie gevestigd zijn en waarvan de taken een regionaal karakter hebben, worden overgebracht naar de rijksarchiefbewaarplaats. De overbrenging hoeft niet eerder plaats te vinden dan na twintig jaar (en vanaf 2024 na tien jaar). Door deze vertraging valt ook de komende jaren een aanzienlijk aanbod van papieren archieven van rijksinstellingen te verwachten. Het einde van het papieren tijdperk komt echter bij verschillende rijksinstellingen langzaam maar zeker in zicht. De digitale archieven worden straks niet bij het Drents Archief ondergebracht, maar vallen onder verantwoordelijkheid van het Nationaal Archief.
Het jaar 2023 staat in het teken van de voorbereidingen in het kader van de uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling RHC Drents Archief per 1 januari 2024.

- → Voor het analoge deel van de rijkscollectie is inzichtelijk welke aandachtspunten er zijn met betrekking tot de materiële staat. Het Drents Archief stelt zich ten doel dat uiterlijk in 2023 de achterstanden in overbrengingen van papieren rijkscollecties naar de rijksarchiefbewaarplaats in Drenthe zoveel mogelijk zijn ingehaald.
- → In 2023 zijn alle onderdelen van de rijkscollectie voorzien van een toegang. Het gaat dan minimaal om een plaatsingslijst en idealiter om een (dossier) inventaris.
- → In 2023 worden de scans die zijn vervaardigd in het kader van het project *Drents Archief 3.0* en tot op heden niet toegankelijk zijn gemaakt, ontsloten. Het scannen van de akten van de Burgerlijke Stand wordt voortgezet. Het digitaal online aanbieden van de scans van de akten van de Burgerlijke Stand neemt de bezwaren weg om de fysieke originelen onder te brengen in het rijksdepot in Emmen. Dienstverlening uit de originelen is dan immers niet meer noodzakelijk.

Provinciaal archief Drenthe

Het Drents Archief beheert op basis van een dienstverleningsovereenkomst namens de provinciearchivaris de overgebrachte archieven van de provincie Drenthe. Over het beheer vindt afstemming plaats tussen de provinciearchivaris en de rijksarchivaris in de provincie Drenthe. De provincie levert de over te brengen archieven in de wettelijk vereiste goede, geordende en toegankelijke staat aan bij het Drents Archief. Op basis van afspraken wordt jaarlijks een gedeelte van de archieven materieel verzorgd om behoud van het materiaal te waarborgen. Daarnaast neemt de provincie Drenthe deel aan de pilot van het Drentse e-depot die loopt van 2021-2023. Hiermee dragen we zorg voor het digitale archief van de provincie.

Het Drents Archief is in gesprek met de provincie over de acquisitie van particuliere archieven in Drenthe. Na inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet fungeert het Drents Archief niet langer als rijksarchivaris in Drentheen daarmee verliezen wij de bevoegdheid om particuliere archieven te acquireren.

- → Het is de bedoeling om in 2023 met de provincie Drenthe overeenstemming te bereiken over particuliere acquisitie vanuit de rol van provinciaal archivaris vanaf 2024.
- → In 2023 verzorgen we het provinciaal archief. Dit houdt in dat – op basis van afspraken die we met de provinciearchivaris hebben gemaakt – een deel van de collectie voorzien wordt van nieuwe dozen en omslagen. Onze afdeling Behoud draagt hiervoor zorg.
- → In 2023 wordt de e-depot pilot met de provincie afgerond en geëvalueerd. Uitgangspunt is dat na de pilotperiode de provincie gebruik blijft maken van het Drentse e-depot.

Lagere overheden en erfgoedpartners

Als ondernemende organisatie gaat het Drents Archief allianties aan met partners binnen en buiten de erfgoedsector. Op provinciaal niveau breiden we onze steunfunctie verder uit richting gemeenten, musea en historische verenigingen. We bieden alle Drentse overheden een complete dienstverlening op archiefgebied. Met deze vorm van samenwerking versterkt het Drents Archief zijn rol in de regio en bieden we een antwoord op de terugtrekking van het Rijk uit de Gemeenschappelijke Regelingen met de RHC's.

- → In 2023 nemen zeven gemeenten deel aan (een pilot van) het Drentse e-depot. Daarnaast organiseren we een aantal informatiesessies om de overige gemeenten aangehaakt te houden. Ook informeren we alle geïnteresseerden via onze website en e-depot nieuwsbrieven.
- → In het begrotingsjaar bereiden wij tevens het e-depot en de organisatie(s) voor op de definitieve in gebruik name van het e-depot na afronding van de pilots. Het beheer is ingericht, intern weet een ieder wat zijn rol is en wie waarvoor verantwoordelijk is. Hiermee wordt een soepele live gang van het e-depot geborgd en kunnen wij de aangesloten organisaties én de eindgebruiker een kwalitatief hoogwaardig en gebruiksvriendelijk product leveren.
- → De verkenningen die in 2022 onder alle Drentse gemeenten zijn gedaan in het kader van toetreding tot de GR van het Drents Archief worden in 2023 uitgewerkt tot formele overeenkomsten.
- → Bij toetreding tot de GR van het Drents Archief kan een gemeente, naast deelname in het e-depot, ook kiezen voor het onderbrengen van de (per 1-1-2024 verplichte) archivaristaak bij het Drents Archief.
- → Samenwerking met historische verenigingen in Drenthe krijgt in 2023 volop vorm door de digitalisering van hun tijdschriften door het Drents Archief en ontsluiting via de website *geheugenvandrenthe.nl*.

Particulier archief

Tot 2024 heeft het Drents Archief de mogelijkheid om, in aanvulling op de archieven van overheden die wettelijk verplicht bewaard moeten blijven, archieven, collecties en verzamelingen van private oorsprong op te nemen. Dit materiaal wordt opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Drenthe. Dat kan op basis van een overeenkomst van schenking of op basis van een overeenkomst van opneming ter bewaring die wordt getekend door de rijksarchivaris. Aangezien na invoering van de nieuwe Archiefwet in 2024 de functie van rijksarchivaris in de provincie komt te vervallen, zullen dergelijke private schenkingen onder een ander 'gezag' moeten worden geformaliseerd.

- → Het Drents Archief bereidt zich in 2023 samen met de provincie Drenthe voor op toekomstige formalisering van provinciebrede particuliere acquisitie.
- → In 2023 wordt een geactualiseerd collectie- en acquisitieplan opgeleverd.

Foto- en filmarchief

Bijzonder onderdeel van zowel onze rijks-, provinciale, als particuliere archieven vormt het foto- en filmarchief; een onderdeel dat vaak het meest tot de verbeelding van onze klanten spreekt.

- → Naast de reguliere taken van acquisitie, digitalisering, toegankelijk maken, dienstverlening en dergelijke, zetten wij in 2023 in op het apart verpakken van foto- en filmmateriaal. Veel fotomateriaal bevindt zich nog tussen archieven. Glasnegatieven moeten in speciaal verpakkingsmateriaal worden verpakt.
- → Qua digitalisering en ontsluiting geven wij de voorrang aan collecties die rechtenvrij zijn. We gaan voort met het uitzoeken van rechten om de fotobeeldbank weer zoveel mogelijk online zichtbaar te maken.

4.2 Publieksbereik en Educatie

Met de prachtige bronnen uit onze collectie maken we de connectie met een breed publiek. Onze collectie vormt steeds de basis voor de diverse publieksactiviteiten, -evenementen en educatieve programma's waarmee het Drents Archief het verhaal van Drenthe vertelt.

Online diensten

Drents Archief biedt een aanzienlijk deel van de dienstverlening online aan via diverse websites. Hiermee brengen we een grotere groep geïnteresseerden in connectie met onze historische collecties. Zoekgedrag van bezoekers van onze websites wordt gebruikt om ons informatieaanbod te verbeteren.

- → *alledrenten.nl, geheugenvandrenthe.nl, allekolonisten.nl* en archieven.nl worden blijvend aangevuld met erfgoeddata.
- → Via *drentsarchief.nl* bieden we een helder en aantrekkelijk overzicht van alles wat het Drents Archief te bieden heeft.

Behalve via websites bereiken we het publiek steeds meer via social media.

- → Met de ervaringen die we hebben opgedaan met themagewijs aanbod op Facebook behalen we in 2023 opnieuw een groot landelijk bereik.
- → Met het op basis van gebruikscijfers opgestelde Plan van Aanpak optimaliseren we ons bereik via Facebook, Twitter, Instagram en media van onze samenwerkingspartners.

Individuele dienstverlening

In het Drents Archief begeleiden we individuele bezoekers bij historisch en genealogisch onderzoek en bij het opvragen van bouwdossiers. Het digitaal stukken ophalen is hierbij een efficiënte en duurzame oplossing. Met vragen over specifieke onderwerpen als de Koloniën van Weldadigheid en de Tweede Wereldoorlog kunnen onze bezoekers terecht bij onze hotspots die zijn ingericht met een apart zoekscherm, een online onderzoeksgids en relevante literatuur over die onderwerpen. Naast onze dienstverlening in het archiefgebouw, kunnen we onze bezoekers steeds vaker online helpen bij hun speurtocht naar de geschiedenis van hun familie of woonomgeving. Via de chatfunctie krijgen ze elke werkdag snel antwoord op hun vragen. En nu er steeds meer bronnen gedigitaliseerd zijn, kunnen we digitale bestanden toesturen zonder dat het Drents Archief bezocht hoeft te worden. We bereiken daarmee andere doelgroepen, die meer gewend zijn aan snelle online dienstverlening.

- → Door onze bezoekers zoveel mogelijk op afspraak te ontvangen, liggen aangevraagde stukken al klaar, zijn onze medewerkers op de hoogte van de onderzoeksvraag en verloopt het bezoek aan het archief veel efficiënter, waardoor uiteindelijk meer bezoekers geholpen kunnen worden.
- → Ook met *scanning on demand* kunnen we onze bezoekers beter en sneller bedienen en kunnen bronnen worden geraadpleegd zonder naar het Drents Archief te hoeven afreizen.

- → We bieden een helpdesk (zowel online als fysiek) voor ingewikkelde vragen over Kadasteronderzoek en stamboomonderzoek waarbij we extra tijd voor de begeleiding van dit onderzoek vrijmaken.
- → Meer digitale bestanden worden gekoppeld aan de naam, waardoor de klant eenvoudiger nieuwe bronnen tot zich kan nemen.
- → We maken korte, eenvoudige instructiefilmpjes voor de klant, zodat de zoekvraag leidt tot het vinden van digitale bronnen op onze website.

Publieksactiviteiten

Drents Archief organiseert publieksactiviteiten op het snijvlak van geschiedenis, cultuur en erfgoed om zo het Verhaal van Drenthe te vertellen. Onze activiteiten zijn gebaseerd op onze eigen collectie, de persoonlijke verhalen daarbij en het maatschappelijk nut. Dit doen we door het organiseren van fysieke en online activiteiten voor verschillende doelgroepen. Door onze collectie steeds op innovatieve manieren te presenteren maken we de connectie met andere doelgroepen.

- → In 2023 organiseren we weer onze populaire activiteiten met inhoud en kwaliteit, zoveel mogelijk met (erfgoed-)partners uit de provincie en in het land: Maand van de Drentse Familiegeschiedenis, Opa- en Omadagen, Internationaal Filmfestival Assen, Bevrijdingsfestival Drenthe, Open Joodse Huizen, TT-film op locatie, Open Monumentendag, Gekleurd Grijs, Oktober Kindermaand en de Maand van de Geschiedenis en activiteiten op locatie voor de Koloniën van Weldadigheid. Naast onze reguliere activiteiten organiseren we ook bij de dan lopende projecten een aantrekkelijk programma.
- → In 2023 willen we nog meer samenwerken met erfgoedinstellingen in de provincie. Door een activiteit bijvoorbeeld én in het Drents Archief én in een museum of erfgoedinstelling te organiseren. Zo kunnen ook kleinere instellingen gebruik maken van ons netwerk en onze expertise.
- → We streven ernaar dat in 2023 20% van ons totale bezoekersaantal bestaat uit deelnemers aan fysieke publieksactiviteiten. Met deze activiteiten willen we 3.500 mensen bereiken. Bij elke activiteit bieden we één of meer digitale varianten om meer én ander publiek met onze collecties kennis te laten maken.
- → We ervaren een drempelverlagende werking van onze online activiteiten, zoals podcasts, livestreaming lezingen, workshops en documentaires. Voor een deel zijn dit nieuwe bezoekers. Mensen kunnen eenvoudig vanuit huis meedoen of meekijken via onze website, YouTube, Teams, Facebook en Instagram.
- → Om onze verschillende collecties dichterbij het publiek te brengen maken we in 2023 weer verschillende social media rubrieken. Rubrieken die we eerder publiceerden zijn o.a. *Huizen van Stand, de weekfilm, Groeten Uit, Door de lens van Schroër, Koloniën van Weldadigheid* en *Noorden in Woord en Beeld.*
- → We zetten niet alleen in op inhoudelijk sterke content maar ook op groei in het bereik van onze berichten. Dit doen we door het bevorderen van de betrokkenheid.
- → Onze online activiteiten willen we mede inzetten om naast onze bronnen ook de onderzoeksmethodiek meer onder de aandacht te brengen. Ook kunnen we zo laten zien hoe een fysiek bezoek aan het archief eigenlijk in zijn werk gaat.
- → Niet alleen in de social media rubrieken maar ook door middel van web exposities kunnen we veel (foto-)collecties thematisch uitlichten en aan een groot publiek tonen. In 2023 zetten we onze collectie in het thema van Van Gogh in Drenthe op deze manier in de spotlight.
- → Onze samenwerking met historische verenigingen in Drenthe krijgt vorm door digitalisering van hun tijdschriften en opname van de artikelen in de ‘Drentse Delpher’ op *geheugenvandrenthe.nl*.

Educatie

Het Drents Archief biedt een divers educatief aanbod aan voor ruim 7.500 kinderen per jaar van basis- en voortgezet onderwijs. Voor het middelbaar beroepsonderwijs bieden wij een gecertificeerde leerwerkomgeving. Met universiteit en hogescholen wil het Drents Archief nadrukkelijker samenwerken op gebied van onderwijs aan studenten, onderzoeks- en stageplaatsen. Aan volwassenen bieden we educatie door middel van lezingen en collegereeksen. Ons doel is om erfgoed dichter bij de leerlingen te brengen. Dit doen we met eigentijdse en innovatieve leermiddelen. We maken gebruik van tablets, smartphones, quizzen en mysteries om leerlingen te verbinden met het Drentse verleden.

- → Leerlingen kunnen dankzij het door de provincie gesubsidieerde programma Culturele Mobiliteit van K&C eenvoudig naar Assen worden vervoerd.
- → Door de grote vraag naar ons educatieve aanbod en de beperkte capaciteit in ons gebouw, bieden wij ook de mogelijkheid van lesprogramma's op locatie (in de school, in de gemeente). Vooral ons interactieve programma *Het Oorlogsdagboek van Drenthe*, waarbij leerlingen letterlijk teruggaan in de tijd, maar ook onze online escape rooms zijn daarvoor zeer geschikt.
- → Ons educatieve aanbod komt ook tot uiting door onze deelname aan het cultuurmenu van Assen en Tynaarlo, onze deelname aan de Drentse Cultuur Academie en de vele andere boekingen die gedaan worden door de scholen van het basis- en voortgezet onderwijs.
- → Onze focus in 2023 ligt bij de vernieuwing van de educatieve kelders van Sigismund. Zowel het interieur als de hard- en software worden in 2023 vernieuwd.
- → We ontwikkelen een educatieve film met archiefbeelden uit de DAVA-collectie die geschikt is om te vertonen aan schoolgroepen.
- → Behalve voor basis- en voortgezet onderwijs bieden we in 2023 educatieve mogelijkheden voor vervolg- en hoger onderwijs (MBO, HBO, universitair, HOVO).
- → We bouwen het speciale educatieve aanbod voor slechthorende en dove kinderen uit.

Projecten en dienstverlening derden

Om de historische bronnen die wij beheren voor een breed publiek toegankelijk te maken, ontwikkelen we diverse publieksprojecten rondom een bepaald thema of archief. Op deze wijze geven wij invulling aan onze erfgoedfunctie.

- → In 2022 is subsidie aangevraagd bij VWS in het kader van de collectieve erkenning van Indisch Moluks Nederland ten behoeve van ontsluiting van het Badan Persatuan archief dat wij overgedragen hebben gekregen. Na toekenning verwachten we in 2023 de eerste resultaten hiervan aan het publiek te kunnen tonen. Dit project maakt deel uit van de samenwerking met het Drents Museum in het kader van hun grote tentoonstelling over Molukkers in Drenthe in het voorjaar van 2023.
- → In het najaar van 2023 is het 140 jaar geleden dat Vincent van Gogh in Drenthe verbleef. In dit jubileumjaar vindt een grote Van Goghtentoonstelling plaats in het Drents Museum (september 2023) en zullen er diverse activiteiten plaats vinden. Drents Archief sluit hierbij aan, als vervolg op het onderzoek naar de Erfgoedlocaties van Van Gogh in Drenthe dat we samen met het Drents Museum en Het Drentse Landschap uitvoerden in 2020.
- → We werken verder aan het project Drentse soldaten in de Grande Armee, een samenwerkingsproject met het Nederland-Rusland Centrum, Chronoscoop film & photography en Garage TDI.

HOOFDSTUK 5

PARAGRAFEN

5.1. Bedrijfsvoering

De koers van de organisatie en de actualiteit bepalen ons personeelsbeleid. Daarmee moet het beleid bijdragen aan de ontwikkeling van medewerkers. Maar ook aan andere actuele ontwikkelingen, zoals het plaats onafhankelijk werken dat door corona een vlucht heeft genomen en blijvend effect zal hebben.
Passend in onze profilering als innovatief, ondernemend en inclusief archief streven we naar een effectief en efficiënt functionerende organisatie die in staat is om te anticiperen op veranderende externe omstandigheden.
De uitbreiding van onze dienstverlening in 2021 met de inrichting van een Drents e-depot is een voorbeeld van de veranderende omgeving waarin het Drents Archief opereert. Om flexibel te kunnen meebewegen, bieden wij onze medewerkers scholing aan om blijvend te kunnen inspelen op nieuwe technologieën en klantwensen. Dat betekent ook dat we op andere manieren werken. Vaker in projecten en meer procesgericht om vanuit de opgave te kunnen bepalen wie en wat nodig is.

De inrichting van HRM, CRM en optimalisatie van Financiën in AFAS die ingezet is in 2022, wordt in 2023 voortgezet. Verder wordt binnen AFAS in 2023 de urenregistratie, verlof en verzuim en het procesgericht werken verder geïmplementeerd.

Ook zal het ExtraNet voor onze partners en vrijwilligers worden ingericht.

Een belangrijk onderdeel van onze organisatie is het team van vrijwilligers. Zo'n veertig personen ondersteunen onze medewerkers en processen. Om hen, net als onze medewerkers, blijvend inzetbaar te houden worden taakgerichte trainingen aangeboden. Sinds 2021 worden vrijwilligers projectmatig geworven en vindt meer dan voorheen een selectie plaats op basis van de vereiste competenties en kennis.

Het Drents Archief wil een inclusieve organisatie zijn. Behalve dat we fysiek toegankelijk zijn voor minder validen, stellen we ons actief open voor

doven en slechthorenden door middel van speciale rondleidingen met doventolk en een educatief aanbod voor dovenscholen. Iedereen wordt gezien, doet mee, voelt zich gewaardeerd en vergroot zijn mogelijkheden. Vanuit die visie stellen wij ook werkervaringsplaatsen ter beschikking aan personen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De in de coronajaren opgedane ervaring met thuiswerken heeft ertoe geleid dat de meeste medewerkers deels thuis en deels op kantoor zijn blijven werken. Dit stelt eisen aan de arbeidsomstandigheden op kantoor en thuis, maar ook aan het systeembeheer en de ICT faciliteiten. Het brengt ook een nieuwe manier van werken en werkverdeling: thuis voert men zoveel mogelijk de individuele 'desk' werkzaamheden uit en op kantoor willen we in verbinding zijn: daar voeren we overleg, ontmoeten we elkaar, kunnen we sparren en brainstormen.

5.2 Onderhoud

Met ingang van 2019 is het onderhoud van het pand aan de Brink 4 te Assen overgedragen van Rijksvastgoedbeheer (RVB) aan het Drents Archief. RVB blijft eigenaar van het gebouw. Door deze overheveling is er een voorziening voor groot onderhoud getroffen. Het doel van deze voorziening is de kosten van het groot onderhoud evenredig over de jaren te kunnen verdelen. Aan deze voorziening ligt een meerjaren onderhoudsplanning ten grondslag. Voor 2023 staat, buiten het jaarlijks onderhoud aan de installaties, geen groot onderhoud op de planning. Wellicht dat de vervanging van de koelinstallatie in de depots naar voren moet worden gehaald. De installatie hapert steeds meer en vervanging van onderdelen is lastig. Dit staat op de begroting om uitgevoerd te worden in 2025 voor €71.000. In 2023 zal de monumentenwacht weer haar driejaarlijkse inspectie uitvoeren.

5.3. Weerstandsvermogen en risico

Weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die een overheidsorganisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen. In de voorliggende begroting is geen ruimte opgenomen om tegenvallers op te kunnen vangen. Daarvoor beschikt het Drents Archief (per 2022) over een eigen vermogen van € 157.736, een bestemmingsreserve van € 137.944 voor Doorontwikkeling Drents Archief 3.0.
Van de bestemmingsreserve wordt in 2023 € 45.000 onttrokken.

Risicobeleid

Bij het Drents Archief is men zich bewust van mogelijke risico's die gelopen worden. Via de planning- en control cyclus worden bij het opstellen van de tussentijdse rapportages eventuele risico's per onderdeel in beeld gebracht. Tevens worden maatregelen aangegeven om de risico's zoveel mogelijk te kunnen verminderen of beheersen.

Jaarlijks wordt er bij het opstellen van de jaarrekening een risico-inventarisatie uitgevoerd, waarbij de risico's worden geschat op impact en interne beheersing. Daarnaast worden bij de aansturing van alle (lopende) projecten de projectrisico's met hun (financiële) consequenties in kaart gebracht en bewaakt.

Risico's

Medio 2018 heeft de minister de RHC's gevraagd na te denken over een toekomstscenario waarin het Rijk geen deel meer uitmaakt van de GR. Sindsdien zijn de RHC's met elkaar en met het ministerie van OCW in gesprek over hoe het Rijk bestuurlijk, juridisch en financieel betrokken blijft bij de RHC's na uittreding van het Rijk uit de GR per 1 januari 2024. Om de continuïteit, ook in financiële zin, zeker te stellen is in de nieuwe Archiefwet 2021 een delegatiebepaling opgenomen die het mogelijk maakt dat de RHC's het beheer van de papieren rijkscollecties ook na 1 januari 2024 blijven uitvoeren. Hiertoe ontvangt elk RHC een specifieke uitkering. De rijksmiddelen die op het moment van het opstellen van deze begroting door het Rijk aan de GR worden toegekend, blijven met deze uitkering voor dit beheer jaarlijks beschikbaar. Voorwaarde hiervoor is dat het RHC een GR blijft. Voor het Drents Archief betekent dit dat naast de gemeente Assen andere partners per 1-1-2024 tot de GR toetreden. De lobby die hiervoorin 2021 en 2022 is gevoerd, moet in 2023 leiden tot formalisering van de afspraken met nieuwe GR-partners.

In 2023 verwachten we dat de arbeidsmarkt nog steeds krap zal zijn. Zeker wanneer het gaat om het vervullen van specifieke vacatures kan dit meer tijd kosten dan voorheen.

Kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen, om inzicht te geven in de ontwikkeling van de financiële vermogenspositie. Deze kengetallen dient men in samenhang te zien, omdat een afzonderlijk kengetal niet zoveel zegt over de financiële positie. Hierna volgt een overzicht en beoordeling van de kengetallen. De kengetallen netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen, grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn specifiek voor gemeenten en niet van toepassing voor het Drents Archief.

Financiële kengetallen	Begroting 2023	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
netto schuldquote	-29,1%	-8,5%	-15,1%
solvabiliteitsratio	17,3%	14,7%	7,4%
structurele exploitatieruimte	0,3%	1,1%	9,1%

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen weer. Normaal gesproken ligt de netto schuldquote tussen 0 en

90% (landelijk gehanteerde richtlijn). Als de netto schuldquote tussen de 100 en 130% ligt, is de schuld hoog. Bij het Drents Archief is de netto schuldquote laag (negatief). Dit betekent dat ten opzichte van haar inkomsten het Drents Archief meer dan voldoende ruimte heeft om schulden aan te gaan.

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin men in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij wordt het eigen vermogen (de algemene reserve) uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Hoe hoger het solvabiliteitsratio, hoe hoger de weerstand. Het ratio van het Drents Archief kent een licht stijgende trend. De meeste organisaties beschouwen een uitkomst van een solvabiliteit tussen de 25% en 40% als goed.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten en onderscheid te maken tussen structureel en incidenteel. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Wanneer de structurele exploitatieruimte negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Hoe hoger dit percentage, hoe beter. De begrote structurele exploitatieruimte van het Drents Archief in 2023 is niet negatief, maar kent ook niet veel ruimte.

5.4. Financiering

De wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende leningen. Verder worden de decentrale overheden verplicht een paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag op te nemen. In deze paragraaf gaan we hier nader op in.

Financiering

Het vastgestelde treasurystatuut vormt de leidraad voor wat betreft het financieringsbeleid. In dit statuut zijn doelstellingen, richtlijnen en limieten opgenomen ten aanzien van het uitzetten en aantrekken van financieringsbehoeften.

Ten aanzien van het risicoprofiel is de richtlijn opgenomen dat het Drents Archief alleen gelden uitzet bij Nederlandse overheden of financiële instellingen met tenminste een A-rating. De BNG Bank heeft een triple A-status. Bij deze bank zetten wij de eventueel overtallige middelen uit. Met de invoering van het schatkistbankieren dienen wij, net als alle andere lokale overheden, onze overtollige middelen (boven € 1.000.000) naar een gereserveerde rekening bij de BNG Bank over te boeken. Uit deze overtollige middelen voorziet het Rijk zich in een deel van haar financieringsbehoefte.

Lening

In 2005 werd bij de Bank Nederlandse Gemeenten een lening aangetrokken ten bedrage van € 250.000 tegen een rentepercentage van 3,99% met een looptijd van twintig jaar. Deze lening is afgesloten ter financiering van de verrijdbare depotstellingen. Na aflossing bedraagt de omvang van deze lening in 2023 nog € 25.000. De looptijd is tot 2026.

Kasgeldlimiet en Renterisiconorm

Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan kortlopende financiering is in de wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar te vermenigvuldigen met een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van 8,2%. De verwachting is dat we hier voor 2023 onder zullen blijven.

Ook voor de renterisico's van vaste schuld is in de Wet Fido een norm gesteld. Deze norm, de renterisiconorm, bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten, die consequenties kunnen hebben voor de financiële positie. Tot op heden zijn we ruimschoots onder de norm gebleven. De verwachting is dat we ook voor 2023 hieronder zullen blijven.

5.5. Verbonden partijen

Als kenniscentrum stelt het Drents Archief zijn expertise ter beschikking aan initiatieven die op basis van vrijwillige inzet tot stand komen. Een overzicht van verbonden partijen, waarin alleen een bestuurlijk belang aanwezig is:

- Stichting Vrienden van het Drents Archief; de directeur van het Drents Archief treedt op als adviseur van het bestuur.
- Stichting De Milly van Heiden Reinestein; deze stichting beheert familie-eigendommen zoals het archief, een collectie schilderijen en meubels. De directeur van het Drents Archief is lid van het bestuur.
- Stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak; hierin participeren bestuursleden van de Drents Historische Vereniging, Drentse Prehistorische Vereniging en Stichting Vrienden van het Drents Museum en een medewerker van uitgeverij Koninklijke Van Gorcum. De directeur van het Drents Archief treedt op als voorzitter.
- Stichting Organisatie Provinciale Erfgoedorganisaties Nederland (OPEN) is in 2022 opgericht vanuit het Overleg Provinciale Erfgoedorganisaties Nederland met als doel het aanvragen van subsidies te vergemakkelijken. Vanuit iedere provincie heeft één vertegenwoordiger van een steuninstelling voor provinciaal erfgoed zitting in het bestuur van Stichting OPEN; voor Drenthe is dat de directeur van het Drents Archief.

HOOFDSTUK 6

FINANCIËLE BEGROTING

Foto: Kartrace in Eelde, collectie: Sake Elzinga

6.1 Overzicht van baten en lasten

	Begroting 2023	Begroting 2022	Realisatie 2021
Structurele baten			
Bijdrage Rijk	1.762.600	1.657.100	1.694.173
Bijdrage Rijk DTR middelen	0	0	133.338
Bijdrage Rijk e-depot	50.000	0	0
Bijdrage Gemeente Assen	126.900	120.900	122.919
DVO Provincie Drenthe	173.100	173.100	173.154
Subsidie Provincie Drenthe	308.000	296.000	295.624
Bijdrage gemeenten in e-depot	264.500	206.900	139.782
Totaal	**2.685.100**	**2.454.000**	**2.558.990**
Overige opbrengsten			
Opbrengsten collectie en publiek	51.000	58.500	21.001
Opbrengsten zakelijke dienstverlening en projecten	119.500	110.000	196.724
Totaal	**170.500**	**168.500**	**217.724**
Personeelskosten			
Salarissen vast	1.659.000	1.508.400	1.408.112
Tijdelijk personeel	209.000	122.500	202.421
Overige personeelskosten	48.700	44.000	42.759
Totaal	**1.916.700**	**1.674.900**	**1.653.292**
Directe kosten			
Collectie en archieven	71.000	72.800	66.746
Digitale diensten	77.500	145.000	68.695
Publiek	35.000	37.000	18.268
Projecten	54.100	5.000	123.912
Doorontwikkelen Drents Archief 3.0	45.000	10.000	9.089
Totaal	**282.600**	**269.800**	**286.711**

	Begroting 2023	Begroting 2022	Realisatie 2021
Indirecte kosten			
Huisvesting	363.200	359.500	359.307
Dotatie voorziening groot onderhoud	145.000	145.000	145.000
IT/ICT kosten	48.600	47.400	80.841
Organisatiekosten	76.500	69.200	91.291
Afschrijvingen en rente	78.000	76.700	61.194
Totaal	**702.900**	**697.800**	**767.632**
Incidentele baten en lasten	**10.000**	**10.000**	**9.539**
Saldo van baten en lasten	**-45.000**	**-10.000**	**108.619**
Onttrekking bestemmingsreserve doorontw. DA 3.0	45.000	10.000	9.089
Totaal mutaties bestemmingsreserve/fonds	**45.000**	**10.000**	**9.089**
Resultaat	**-**	**0**	**117.708**

6.2 Toelichting baten en lasten

Inleiding

Het begrotingsjaar 2023 is het derde jaar binnen de Strategische Visie 2021-2024 *Van collectie naar connectie*. Conform onze strategische visie bevinden we ons in een overgangsperiode waarin we toegroeien naar een groter aandeel van inkomsten uit zakelijke dienstverlening, zoals de aansluiting van gemeenten op ons e-depot. Tevens betekent de overgang naar digitaal archiefbeheer een extra inspanning van ons bij onze partners.

Het saldo van baten en lasten van de begroting 2023 komt uit op € 45.000. We begroten een onttrekking van kosten Doorontwikkeling DA 3.0 ad. 45.000. Na deze onttrekkingen aan de reserves is het resultaat van de begroting € 0.

Structurele baten

De financiële basis voor de begroting van 2023 wordt gelegd door de bijdragen van drie overheden, die vanuit hun archief-wettelijke verplichtingen de zorg voor hun archieven hebben overgedragen aan het Drents Archief. Dat zijn het Ministerie van OCW en de Gemeente Assen als partners in de Gemeenschappelijke Regeling. Daarnaast ontvangen we een bijdrage van de provincie Drenthe voor archieftaken middels een dienstverleningsovereenkomst (DVO), alsmede een subsidie voor cultuurdoelen.

De bijdragen van Rijk, Provincie Drenthe en Gemeente Assen zijn gebaseerd op de bijdragen over het begrotingsjaar 2021. Hierin is rekening gehouden met een indexering van 2% voor 2022 en 2% voor 2023. Normaliter worden de definitieve partnerbijdragen halverwege het lopende boekjaar vastgesteld. Vanaf 2022 is een einde is gekomen aan de incidentele bijdrage van het Rijk voor digitalisering van de rijksarchieven (DTR-middelen). Aangezien we niet langer gebruik kunnen maken van het landelijke e-depot, moeten we zelf voorzien in een e-depot voorziening. Het Rijk heeft ter compensatie voor het stopzetten van het landelijke e-depot tijdelijke middelen beschikbaar gesteld. Dit betreft een jaarlijks bedrag van € 50.000 gedurende de jaren 2022 tot en met 2026. Dit bedrag is bestemd voor kennisvergaring op het terrein van informatie, archief en digitalisering. Daarnaast ontvangen wij van de Gemeente Assen een bedrag van € 25.000 voor het uitvoeren van de dienstverlening inzake de bouwdossiers van de gemeente. De DVO van de provincie is in 2020 vastgesteld voor een periode van vier jaar (2021 t/m 2024) voor een vastgesteld bedrag inclusief 2,5% indexering.

In deze begroting is tevens rekening gehouden met bijdragen van zes Drentse gemeenten en de provincie Drenthe inzake de aansluiting op het e-depot. In 2021 is gestart met de pilot het Drentse e-depot. De precieze behoefte per partner wordt tijdens de driejarige pilotfase vastgesteld. Voor de vergoeding wordt tijdens de pilot het landelijke kostenmodel voor e-depots gehanteerd.

Opbrengsten collectie en publiek

De opbrengst depotverhuur is beperkt en wordt grotendeels gegenereerd door de bijdrage van het Drents Museum voor de gezamenlijke Drenthe-bibliotheek in het bibliotheekdepot. De opbrengsten uit publieksactiviteiten zijn aangepast aan een meer realistisch inkomstenbeeld. Er is rekening gehouden met een meer normale situatie zonder corona, waardoor groepsbezoeken en historisch vergaderen weer mogelijk zijn. Tegelijkertijd richten we ons (door de ervaringen tijdens de coronajaren) meer op het aanbieden van digitale programma's. Dit genereert meer publiek, maar minder opbrengsten. Onze capaciteit op het gebied van educatie daarentegen wordt ten volle benut. Hierbij bereiken we tevens het maximaal haalbare qua beschikbare capaciteit van het gebouw. Wel voorzien we nog groei door educatie op locatie (van de school, in de gemeente) en online aan te bieden.

Opbrengst zakelijke dienstverlening en projecten

Er worden in 2023 baten voorzien vanuit opdrachten van derden en fondswerving op projectbasis, alsmede zakelijke opdrachten. In de begroting is rekening gehouden met een bijdrage van de provincie Drenthe voor het uitvoeren van diverse projecten in 2023.

Lasten

Personeelskosten

De op dit moment bekende informatie over cao-verhogingen is verwerkt in de begroting. Gezien de economische ontwikkelingen is er rekening gehouden met een beperkte cao-verhoging van 2% over 2022 en 2023. Nieuw is de thuiswerkvergoeding in de begroting; vanaf 2022 is deze regulier in de CAO opgenomen.
Er is vacatureruimte (1 fte) begroot voor de manager Collectie en Publiek in verband met pensionering.
In totaal is er 23,95 fte opgenomen in de begroting met een gemiddeld dienstverband van 24 uur.
De tijdelijke inhuur betreft inzet voor met name e-depot en achterwacht voor de receptie.

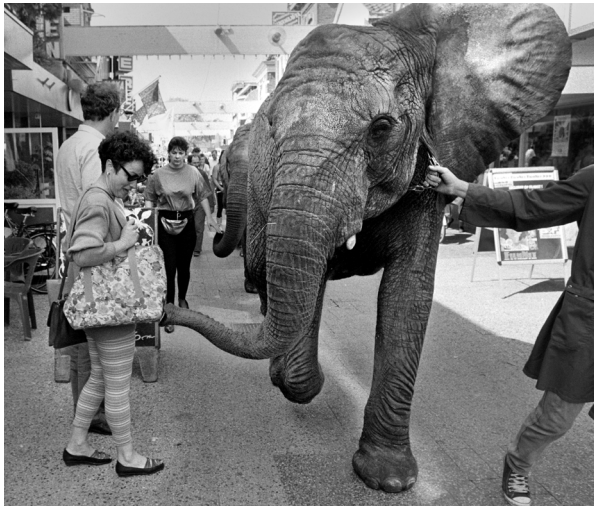
Directe kosten

Collectie en archieven
Deze kosten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting van 2022. Er is wel een lichte stijging te zien ten opzichte van voorgaande jaren. Dit heeft vooral te maken met beheerskosten inzake het gebruik van specifieke software voor collectiebeheer. Door het thuiswerken zijn aanpassingen op de software nodig. Daarnaast worden er door toenemende digitalisering steeds meer onderdelen van deze software benut.

Digitale diensten
De afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in vernieuwing van hosting en websites. Dit gaat gepaard met de nodige extra kosten. Door de uitvoering van de pilot van het Drentse e-depot nemen ook deze kosten toe. Het gaat hier met name om materiële kosten in de vorm van systeem, opslag, koppelingen en servers voor het e-depot. Ook is er rekening gehouden met de ontwikkeling van een nieuwe website voor het Drentse e-depot.

Publiek
In de corona-jaren 2020 en 2021 waren de kosten van publieksactiviteiten laag doordat veel activiteiten geen doorgang konden vinden. Online alternatieven werden aangeboden, waarmee we veel publiek wisten te bereiken. Deze alternatieven zullen we in de toekomst verder uitbouwen, maar tegelijkertijd gaan we ervan uit dat we in 2023 het publiek ook weer fysiek diverse activiteiten kunnen aanbieden. Tevens zijn onder deze categorie de kosten opgenomen voor Doorontwikkeling Drents Archief 3.0. Hieronder verstaan we aanpassingen, verbeteringen, vervangingskosten voor het actueel en goed werkend houden van onze publieksfaciliteiten. In 2023 zal dit besteed worden aan vernieuwingen in de educatieruimte (Sigismund) en de publieksruimtes, zoals de Digilounge, entree en kloostergang. Deze kosten ad. € 45.000 worden onttrokken aan de hiervoor bedoelde bestemmingsreserve.

Projecten
Onder deze categorie zijn de kosten opgenomen voor de projecten, die door de provincie gefinancierd worden. Daarnaast is er rekening gehouden met onvoorziene kosten voor projectontwikkeling, dit bedrag is gering omdat in principe projecten kostendekkend moeten zijn.

Indirecte kosten

Huisvestingslasten
De huisvestingslasten zijn iets gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit heeft te maken met stijgende energieprijzen. Daarentegen huren we vanaf 2022 niet langer extra depotruimte van de Groninger Archieven, deze huurlasten komen te vervallen.

Dotatie voorziening groot onderhoud
Vanaf 2019 is het beheer en onderhoud van het pand door Rijksvastgoedbedrijf (RVB) overgedragen aan het Drents Archief. Om de kosten van groot onderhoud evenredig te kunnen verdelen over de jaren is een voorziening ingesteld. Hieraan ligt een meerjaren onderhoudsplan ten grondslag, die regelmatig wordt geactualiseerd. De in de begroting opgenomen dotatie is hierop gebaseerd.

IT/ICT kosten
De kosten van IT/ICT zijn op hetzelfde niveau als de begroting 2022. In 2021 is flink geïnvesteerd in vernieuwingen op het gebied van thuiswerken, veiligheid van systemen, vereenvoudiging van ICT-architectuur en energiebesparing. In 2023 is de verwachting dat deze kosten weer zullen normaliseren.

Organisatiekosten
De organisatiekosten zijn redelijk in lijn met de begroting van vorig jaar. In 2021 zijn we gestart met de pilot het Drentse e-depot. Dit zorgde eenmalig voor extra organisatiekosten, door inzet van externe expertise voor de inrichting en implementatie. Daarentegen waren in 2021 de kantinekosten, kosten van bedrijfsauto, kantoorartikelen, representatie, drukwerk en porti lager in verband met corona. In 2023 gaan we ervan uit dat ook deze weer op een normaal niveau zullen zijn.

Kapitaallasten
De afgelopen jaren is al veel geïnvesteerd op het ICT-vlak. De overgang naar MS Office, het toenemen van thuiswerken en digitaal vergaderen vergt het nodige van de ICT systemen. Niet alleen het faciliteren van medewerkers daarin, maar ook andere eisen die gesteld worden aan bijvoorbeeld de veiligheid van het netwerk. In 2023 wordt er geïnvesteerd in de back-up omgeving en noodstroomvoorziening. Tevens is er vervanging nodig van de werkstations die gebruikt worden door DAVA. In de Laarwoudzaal is de beamer aan vervanging toe, net als een een deel van het meubilair. Het totaalbedrag aan investeringen in 2023 is € 102.800.

Incidentele baten en lasten
Onder deze post is de BTW terugvordering van de Belastingdienst opgenomen. Jaarlijks kan achteraf een deel van de betaalde BTW worden teruggevorderd volgens een bepaalde rekenmethodiek.

Foto: Rommelmarkt Beilen, collectie: Sake Elzinga

HOOFDSTUK 7

VERKLARING ALGEMEEN BESTUUR

7.1 Verklaring algemeen bestuur

Hiermee verklaart het Algemeen Bestuur van het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief te Assen dat de begroting over de periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 van genoemde Gemeenschappelijke Regeling is opgemaakt in overeenstemming met de ter zake vastgestelde richtlijnen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 6 juli 2022.

Handtekening voorzitter

Handtekening directeur

BIJLAGEN

Prognose eigen en vreemd vermogen

	01-01-2023	31-12-2023
Verwacht Eigen Vermogen	€ 115.000	€ 115.000
Verwacht Vreemd Vermogen	€ 37.500	€ 25.000

Bovenstaande cijfers geven een prognose weer van het verwachte eigen en vreemd vermogen per balansdatum. Deze gegevens zijn in de begroting opgenomen ten behoeve van de verbonden partijen.

Meerjarenoverzicht

	2023	2024	2025	2026
Baten				
Structurele baten	2.420.600	2.444.806	2.469.254	2.493.947
Bijdrage e-depot	264.500	304.000	405.000	495.000
Overige opbrengsten	170.500	200.000	220.000	240.000
Totaal baten	**2.855.600**	**2.948.806**	**3.094.254**	**3.228.947**
Lasten				
Personele lasten	1.916.700	1.966.267	2.005.930	2.080.989
Directe lasten	291.000	314.930	349.678	381.668
Indirecte lasten	702.900	723.987	745.707	768.078
Totaal lasten	**2.910.600**	**3.005.184**	**3.101.314**	**3.230.735**
Diverse baten en lasten	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
Saldo van baten en lasten	**-45.000**	**-46.378**	**2.940**	**8.212**
Onttrekking en toevoeging reserves	45.000	50.000	10.000	10.000
Resultaat	**0**	**3.622**	**12.940**	**18.212**

Bovenstaande cijfers geven een financiële prognose aan met betrekking tot de periode 2023-2026. In de prognose is rekening gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Hiervoor is gerekend met 1% voor personeelskosten en 3% voor de overige kosten. Voor de bijdragen van de partners (structurele baten) is rekening gehouden met 1% indexering. Daarnaast is rekening gehouden met de aansluiting van gemeenten en provincie op het e-depot. Hier staan personele en directe materiële kosten tegenover. De prognose laat zien dat het resultaat bij ongewijzigd beleid redelijk neutraal blijft, maar wel een licht stijgende trend kent.

DRENTS
ARCHIEF